

A német műanyag-feldolgozó ipar helyzete

A németországi műanyag-feldolgozó iparnak nincs oka panaszra, és 2019-ben is bőséges megrendelések vannak. Ennek ellenére vannak gondjaik. A meglévő feldolgozógépek maximális leterheltsége ezek közül nem a legnyomasztóbb, annál inkább a munkaerő hiánya miatt fáj a fejük.

Tárgyszavak: műanyag-feldolgozás, Németország; hulladékgazdálkodás; fenntartható fejlődés; építőipar; csomagolás; műszaki cikkek; export-import; körkörös gazdaság; politika.

A műanyagok és a műanyagipar lassan olyan, mint az időjárás. Mindenki erről beszél, bár a nyilatkozók legtöbbször csak felületes ismeretei vannak a témáról. A társadalom „túltájékozottsága” a gazdaságban zavarokat is okozhat. Arról szinte mindenki hallott, hogy biztosítani kell a műanyagok fenntarthatóságát, és arról is, hogy a hulladék szakszerű kezelésével meg kell teremteni a körkörös anyagfelhasználást, mert csak ezzel lehet elkerülni vagy legalább mérsékelni az időjárás egyre gyakrabban tapasztalt szélsőséges jelenségeit. A sajtó sok éve tartó negatív kampánya azonban a közvéleményt a műanyagok ellen hangolta. Nehéz felbecsülni, hogy ez hogyan befolyásolja az ágazat vezetőinek magatartását. *Azt azonban az ágazaton kívül csak nagyon kevesen tudják, hogy a könnyűszerkezetes építőelemek, az élelmiszer-csomagolás eszközei, az orvostechnika termékei akkor állíthatók elő a legkevesebb energiával, ha azokat műanyagokból készítik, és ennek következtében ezek alkalmazása jár a legkisebb CO₂-emisszióval.* A világgazdaságban a jövőben alkalmazott alapanyagok fejlesztése és kiválasztása a vállalati döntéseken múlik.

A kitűzött cél: fenntartani a fejlődést

A fejlődés fenntarthatósága érdekében az iparágaknak támogatni kell az EU körkörös gazdaságra vonatkozó stratégiáját, és sürgősen meg kell oldani a munkaerő problémáját. Nagyon fontos viszont, hogy a vállalatok aktívan részt vegyenek az ezzel kapcsolatos szabályok, rendeletek kialakításában. *Németország a hulladék kezelésében már igen jó eredményeket ért el, a műanyag hulladék 99%-át hasznosítják, ezen belül 46%-át anyagában dolgozzák fel újra.* Ezzel példát mutat arra, hogyan lehet a műanyagok magas energiatartalmát visszanyerni, ha ezek hulladékát szakszerűen gyűjtik és kezelik.

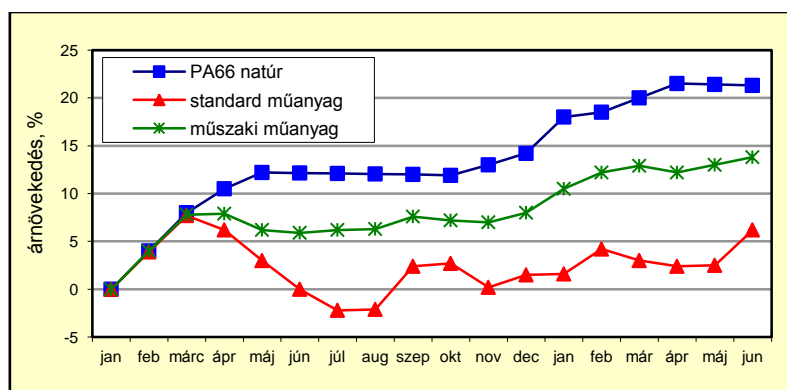
Ugyancsak rendkívül fontos, hogy a német vállalatok számára megőrizték a szabad piacokat, mert *a műanyag-feldolgozók termékeik 40%-át az eurozónán túlra ex-*

portálják, és a külföldön értékesített végtermékekben is igen magas az általuk feldolgozott műanyagok mennyisége. Ez által elkerülhetők a kereskedelmi háborúk, és a brexit megoldását is megkönnyítheti. Európának aktívan részt kell vennie a Kína által tervezett új „selyemút” kiépítésében is, emellett Afrika felé is nyitnia kell, hogy az ottani lakosság számára új otthoni munkalehetőséget kínálhasson fel.

2018 első félévében az ágazat forgalma az előző év azonos időszakának eredményeihez viszonyítva – a szűkösnek bizonyuló kapacitások jó kihasználása révén és a piacon tapasztalható nagy bizonytalanság ellenére – erőteljesen és átlagosan 4,4%-kal emelkedett. A belföldön értékesített termékek 3,8%-kal, az exportáltak 5,1%-kal növekedtek. A csomagolási célú műanyag gyártmányok felhasználása 6%-kal nőtt, ez egyúttal jelzi, hogy a műanyag csomagolásokat a vásárlók a jövőben is várhatóan elfogadják. Egyes egyszer használatos termékek alkalmazásának betiltása szimbolikus politikai stratégiának tűnik. 6% volt a használati cikkek növekedése is; ami Németországban és az eurozónán belül a vásárlóerő növekedését jelzi.

A műszaki gyártmányok iránti kereslet a vizsgált időszakban 4,2%-kal nőtt. A műanyag-feldolgozó ágazat műszaki termékeinek zömét az autópiparban, az elektronikai vállalatokban és a gépiparban használják fel. A kipufogó gázokra vonatkozó szigorodó előírások és a műszaki műanyagok árának rendkívül nagy emelkedése – 18 hónap alatt átlagosan 13%-kal, a hiánycikké váló PA66-é 20%-kal – (1. ábra) feltehetően kicsit visszafogja majd a növekedést. A feldolgozók ugyanis ezt nem tudták áthárítani a végtermékek gyártóira. Míg az alapanyagok ára 2017 és 2018 között átlagosan 3%-kal nőtt, a műanyag-feldolgozók termékeikért legfeljebb 0,3-2%-kal többet kaptak.

Az építőiparban értékesített gyártmányokból 2,7%-kal többet adtak el, aminek háttere az infrastruktúra modernizálása, továbbá az ipari épületekre és a lakásokra vonatkozó előírások változása volt.

1. ábra Műszaki gyártmányokhoz használt műanyagok árának változása %-ban 2017 júniusa és 2018 júniusa között

Javult a vállalatok beruházási kedve

A németországi műanyag-feldolgozó ipar szakmai szövetségének (GKV, Gesamtverband Kunststoffverarbeitende Industrie e.V.) egyik részlege (az öt közül) a

műanyagokból műszaki cikket gyártó vállalatok egyesülete (GKV/TecPart, Verband Technische Kunststoff-Produkte e.V.) negyedévente körkérdések formájában méri fel tagvállalatainak helyzetét. A legutóbbi felméréskor csupán 14 vállalat jelezte, hogy helyzete a korábbihoz képest romlott. A vállalatok pozitív visszajelzéseit a beruházási kedv növekedése is alátámasztja. A legtöbb új beruházást a kompaundálók és a hulladékfeldolgozók kezdeményezték, ami azt valószínűsíti, hogy belátható időn belül növekedhet majd a reciklátumok részaránya a feldolgozóüzemek termékeiben.

A műanyag csomagolóeszközök gyártók egyesületének (IK, Industrievereinigung Kunststoffverpackung) tagjai azt jelentették, hogy helyzetükkel (még) meg vannak elégedve; a kilenc éve tartó fellendülés és az alacsony kamatok kedvező gazdasági környezetet teremtettek számukra. A műanyag-feldolgozó ipar forgalma az elmúlt három év alatt (2015 és 2017 között) 58,9 Mrd EUR-ról 63,7 Mrd EUR-ra emelkedett. Számos vállalatnak a 2017. évben sikerült stabilizálnia helyzetét. A jól meggondolt beruházások révén növelték hatékonyságukat és bővítették kapacitásaikat. 2018 végén az előbbi évnél is jobb eredményre számítottak.

Politikai eszközökkel javíthatók a gyártás keretfeltételei

Az ipar eredményeinek alakulását belföldön és külföldön is több tényező jelentős mértékben alakítja. Európa szerte ki kell építeni pl. a *funkcionális hulladékgazdálkodást*, amellyel nagymértékben megnövelhető az anyagok visszaforgatása az ipari gyártásba. Meg kell erősíteni a vállalatok innovációs képességét és meg kell oldani a kvalifikált munkaerő képzését. A németországi műanyag-feldolgozó vállalatoknál 3000 ember dolgozik ennek megvalósításán.

A műanyag-feldolgozók szempontjából további fontos tényező, hogy az értékrementő folyamat minden egyes résztvevője között kialakuljon az egymást segítő, partneri kapcsolat, továbbá, hogy a gyártáshoz mindig megbízhatóan hozzáférhető legyenek a szükséges eszközök. Az átvevőnek pedig – legyen az egy piacmeghatározó óriáscég vagy egy közepes nagyságú vállalat – biztosnak kell lennie abban, hogy a kellő időben és a kellő minőségben rendelkezésre bocsátják a megrendelt árut.

Az állam legyen köteles jelenlétét a nemzetközi nyitott piacon folyamatosan biztosítani. Az EU műanyag-stratégiájának keretei között kötelező a korrektség. Az államnak egy hulladékfeldolgozó üzem vagy egy originális műanyagokat gyártó üzem számára azonos keretfeltételeket kell teremtenie, pl. azonos energiaköltségeket kell meghatároznia. Ez előfeltétele a műanyag-feldolgozó ipar eredményes működésének és a továbbiakban is elvárható újdonságokat kifejlesztő sikereinek. Egy cégnek saját környezetében és egész Németországban is versenyképesnek kell lennie, hogy ennek eredményeképpen országszerte több mint 320 ezer munkavállalót tudjon foglalkoztatni.

Összeállította: Pál Károlyné

Weigelt, M.: Hochsommerliches Konjunkturklima mit Gewitterwolken = Kunststoffe, 10. sz. 2018. p. 24–26.